

31. maj 2016

Nationalbanken er på de fleste strækninger enig i Formandskabets vurdering af konjunktursituationen, kapacitetsgrænsen og kravene til finanspolitikken. Nationalbanken udarbejder ikke lange fremskrivninger, men formandskabets forventninger til potentialet for vækst på 10 års sigt ser lidt høje ud.

I vurderinger af både konjunktursituation og udviklingen i velstand kan ensidig fokusering på vækst i reelt BNP være misvisende. Formandskabet finder i en interessant analyse, på linje med hvad Nationalbanken har gjort, at tages der hensyn til udviklingen i demografi, bytteforhold og formueindkomst fra udlandet, har velstandsudviklingen herhjemme siden 2008 udviklet sig på linje med vore nabolande. Det er uanset stigningen i velstand og den stedfundne udvikling i produktiviteten velbegrundet at overveje hvilke strukturelle tiltag, der kan styrke produktivitetsudviklingen.

Formandsskabet slår også korrekt fast, at fastkurspolitikken ikke kan være et forklaringsbidrag til lav dansk vækst efter finanskrisen. Der er rigtigt, at der i efteråret 2008 og 2009 var et kortvarigt nedadgående valutapres og at der efterfølgende har været et opadgående pres – som følge af fastkurspolitikken førte ingen af delene naturligvis til ændringer i kronens kurs overfor euroen. Der må imidlertid advares bredere om at gøre partielle forestillinger om, hvor valutakursen og den økonomiske situation ville have været i konkrete situationer i fravær af fastkurspolitikken. Den har konsekvenser for tilgangen i den øvrige økonomiske politik og for den grundlæggende stabilitet og troværdighed. Fastkurspolitik er jo ikke noget, der bare kan vælges til og fra (fx kan man ikke ”opnå” en lavere kurs i nogle kvartaler uden også at få højere kurs i nogle andre). Fastkurspolitikken har langt bredere konsekvenser for bl.a. løndannelse, rentedannelse, finansiell stabilitet, handelsmønstre og tryk om finansielle dispositioner.

Formandskabet har udarbejdet en god analyse af boligbeskatningen. Nationalbanken deler vurderingerne, og der kan kun opfordres til at læse kapitlet.

Der fokuseres overvejende på økonomisk efficiens og fordelingskonsekvenser i analysen. Det er da også svært at forstå, at der skattepolitisk kan leves med et system, der i praksis beskatter samme boligværdi meget forskelligt på tværs af boliger og regioner. Det havde imidlertid været godt med

en mere fremtrædende plads til de stabiliseringsmæssige problemer med en sådan beskatningsmetodik. De er på det korte og mellemlange sigt en central årsag til igen at bringe sammenhæng mellem skat og boligernes værdi. En diskussion af skattens højde bør ikke skærme for hurtigt at få genskabt forbindelsen mellem boligskat og boligpris for derved at gøre beskatningen modcyklisk og dermed styrke de automatiske stabilisatorer.

Formandskabet burde være gået hårdere til tanken om kapitalgevinstbeskatning på boliger. Hvis en sådan skat er af betydning, kan den ikke undgå at føre til store indlåsnings effekter, med mindre der opkræves (en meget svingende) skat løbende af de urealiserede gevinster. For den enkelte gælder det ved en realisationsbeskatning om at holde på boligen så længe som muligt, ikke mindst i håb om at beskatningen er afskaffet igen inden boligen sælges. En sådan efterfølgende afskaffelse er sandsynlig, netop pga. markedskonsekvenserne af indlåsnings effekter – et lavere boligudbud skaber mangelsituationer, og manglende omsætning skaber forvridninger.

Med mindre de urealiserede gevinster beskattes løbende, vil der endvidere blive tale om akkumulering af stadig større udskudte skatter – skatteindtægter, der som nævnt kan vise sig at være vanskelige at indkassere på længere sigt. Der ville være store udfordringer med at holde administrativt styr på priser for køb og salg, forbedringer, reparation og vedligeholdelse, over hvad der i praksis ofte vil strække sig over halve århundreder. Endvidere ville det konkrete tidspunkt for ikrafttrædelse have store fordelingsmæssige konsekvenser på tværs af boliger og regioner – det ville virke lempeligt, der hvor priserne allerede er steget meget, og stramt, der hvor de endnu ikke er.